

Sygn. akt IX U 549/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Janina Kościelniak
Protokolant:	Iwona Krakowczyk

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2016 r. w Rybniku

sprawy z odwołania A. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania A. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 13 maja 2015 r. Znak (...) - (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż na dzień jej wydania brak było podstaw do ustalenia, że ubezpieczona podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od 01 kwietnia 2014r. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w Polsce.

Sędzia

Sygn. akt IX U 549/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 13.05.2015r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, stwierdził, że ubezpieczona A. M. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą:

- podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 01.04.2014.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż pismem z dnia 09.07.2014r. poinformował ubezpieczoną, że podlega od 01.04.2014r. ustawodawstwu polskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych na podstawie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 883/2004 – uznano, że brak jest podstaw do ustalenia

ustawodawstwa słowackiego jako właściwego na podstawie art. 13 ust. 3 powołanego rozporządzenia. O powyższym została poinformowana instytucja słowacka, która nie wniosła zastrzeżeń do ustaleń.

Ubezpieczona wniosła odwołanie od decyzji domagając się uznania, iż od dnia podjęcia pracy na Słowacji podlega tamtejszemu ustawodawstwu, gdyż od 01.04.2014r. rozpoczęła pracę na terenie Słowacji na podstawie umowy o pracę z firmą (...) s.r.o. Ubezpieczona podniosła, że (...) Oddział w R. nie był władny ocenić charakteru pracy ubezpieczonej na Słowacji, tego czy i jak była ona świadczona i czy kwalifikuje ubezpieczoną do stosowania ustawodawstwa słowackiego w tym zakresie. Zdaniem ubezpieczonej (...) Oddział R. powinien zastosować w pełni procedurę wynikającą z przepisów unijnych i ustalić ubezpieczonej najpierw tymczasowo ustawodawstwo słowackie i zawiadomić o tym odpowiednią instytucję słowacką.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił, co następuje.

Ubezpieczona prowadzi w Polsce od 01.08.2011r. działalność gospodarczą, zarejestrowaną w Urzędzie Miasta w Ż., której przedmiotem są usługi ubezpieczeniowe świadczone na rzecz (...). Z tej działalności ubezpieczona osiąga dochód średnio około 2 tyś. brutto miesięcznie.

Ubezpieczona, w czasie prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce, w dniu 01.04.2014r. zawarła umowę o pracę z firmą (...) s.r.o mającą siedzibę na Słowacji. Praca miała być wykonywana na terenie Słowacji w wymiarze 10 godzin miesięcznie za wynagrodzeniem 40 euro ze wskazaniem miejscem pracy na Słowacji. Praca ubezpieczonej miała polegać na roznoszeniu ulotek informujących o kursach językowych.

Ulotki ubezpieczona roznosiła w miejscowości C.. Jest to miasto liczące około 60 tys mieszkańców. Firma (...) ma siedzibę w tej miejscowości przy ul. (...). Ubezpieczona zawarła umowę o pracę, gdyż chciała dorobić. Otrzymuje miesięcznie około 140 zł na rękę. Pracę wykonywała jeden dzień w miesiącu i pracowała 10 godzin. Ulotki roznosiła pod sklepem (...) około 100 do 200 sztuk w ciągu jednego dnia. (...) i ulotki ubezpieczona pobierała od pracodawcy w tym samym dniu, w którym pracę wykonywała. Przełożonym ubezpieczonej był G. M., właściciel firmy. W każdym miesiącu ubezpieczona odbierała w biurze ulotki, informowała, w którym dniu będzie pracować. Po zakończeniu pracy ubezpieczona nie zgłaszała się do firmy, bo była już zamknięta. Firma otwarta była od godziny 9 do godziny 17.

Ubezpieczona co miesiąc otrzymywała na konto wynagrodzenie z W. s.r.o. i firma odprowadzała za ubezpieczoną składki na ubezpieczenia społeczne do słowackiej instytucji ubezpieczeniowej.

W dniu 01.04.2014r. ubezpieczona złożyła do ZUS O/R. wniosek o ustalenie właściwego ustawodawstwa w związku z podjęciem zatrudnienia na terenie Słowacji od 01.04.2014r. dołączając R. list FO oraz kopię umowy o pracę zawartą z W. s.r.o. w C..

Organ rentowy wezwał ubezpieczoną do dostarczenia dokumentacji potwierdzającej jej osobiste wykonywanie pracy na Słowacji i pobyty w tym państwie oraz złożenia wyjaśnień odnoszących się do charakteru pracy i częstotliwości jej wykonywania.

Ubezpieczona nie dostarczyła żadnej dokumentacji, o którą wzywał ją organ rentowy.

W tej sytuacji organ rentowy pismem z 09.07.2014r. ustalił dla ubezpieczonej ustawodawstwo polskie jako właściwe od 01.04.2014r. wskazując, że to ustalenie ma charakter tymczasowy.

W tym samym dniu organ rentowy zawiadomienie o tej samej treści wysłał do słowackiej instytucji ubezpieczeniowej. Instytucja słowacka nie wniosła zastrzeżeń do powyższych ustaleń.

W marcu 2015r. organ rentowy wezwał ubezpieczoną do złożenia prawidłowej dokumentacji zgłoszeniowej i rozliczeniowej za okres od 01.04.2014r. z tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym jako osoba prowadząca działalność w Polsce.

Wobec braku odpowiedzi organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z 13.05.2015r.

Decyzją z 26.10.2015r. słowacka instytucja ubezpieczeniowa S. P. zawiesiła postępowanie z odwołania pracodawcy W. s.r.o. i pracownika A. M. od decyzji słowackiej instytucji ubezpieczeniowej z 07.11.2014r. do dnia dokładnego i całkowitego ustalenia rzeczywistego stanu sprawy (decyzją z 07.11.2014r. słowacka instytucja zdecydowała, że pracownikowi jw. u pracodawcy jw. nie powstało według słowackiego ustawodawstwa obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne, emerytalne od 01.04.2014r.).

Powyższe Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, dokumentów: zgłoszenia do ubezpieczenia (k. 30), przelewów bankowych wynagrodzenia od firmy (...) (k. 39-52),. decyzji słowackiej instytucji ubezpieczeniowej z dnia 26.10.2015r. wraz z tłumaczeniem (k. 88 a, 88b i 92), zeznania ubezpieczonej złożone na rozprawie 03.11.2015r., 00:07:40 – 00:23:25 i dane z nich wynikające uznał za wystarczające do rozstrzygnięcia sprawy.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.6 ust.1 pkt.5 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015r., poz. 121 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą.

W niniejszej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, gdy ubezpieczona wskazywała na wykonywanie, w okresie spornym, pracy w Państwie Członkowskim UE – na Słowacji, gdy ubezpieczona równocześnie, od 2011r. prowadzi działalność gospodarczą w Polsce.

Jak wynika z treści art. 13 ust. 3 rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.U.E.L.2004.166.1) osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych Państwach Członkowskich podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną lub, jeżeli wykonuje taką pracę w dwóch lub w kilku Państwach Członkowskich, ustawodawstwu określoneemu zgodnie z przepisami ust. 1.

Natomiast zgodnie z artykułem 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16.09.2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.U.E.L.2009.284.1 ze zm.) zatytułowanym „Procedura dotycząca stosowania art. 13 rozporządzenia podstawowego”:

1.Osoba, która wykonuje pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich, informuje o tym instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania.

2.Wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania niezwłocznie ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego, uwzględniając art. 13 rozporządzenia podstawowego oraz art. 14 rozporządzenia wykonawczego. Takie wstępne określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa ma charakter tymczasowy. Instytucja ta informuje wyznaczone instytucje każdego państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca, o swoim tymczasowym określeniu.

3.Tymczasowe określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa, przewidziane w ust. 2, staje się ostateczne w terminie dwóch miesięcy od momentu poinformowania o nim instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich, zgodnie z ust. 2, o ile ustawodawstwo nie zostało już ostatecznie określone na podstawie ust. 4, lub przynajmniej jedna z zainteresowanych instytucji informuje instytucję wyznaczoną przez

właściwą władzę państwa członkowskiego miejsca zamieszkania przed upływem tego dwumiesięcznego terminu o niemożności zaakceptowania określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa lub o swojej odmiennej opinii w tej kwestii.

4. W przypadku gdy z uwagi na brak pewności co do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa niezbędne jest nawiązanie kontaktów przez instytucje lub władze dwóch lub więcej państw członkowskich, na wniosek jednej lub więcej instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich lub na wniosek samych właściwych władz, ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego jest określane na mocy wspólnego porozumienia, z uwzględnieniem art. 13 rozporządzenia podstawowego i odpowiednich przepisów art. 14 rozporządzenia wykonawczego.

W przypadku rozbieżności opinii między zainteresowanymi instytucjami lub właściwymi władzami podmioty te starają się dojść do porozumienia zgodnie z warunkami ustalonymi powyżej, a zastosowanie ma art. 6 rozporządzenia wykonawczego.

5. Instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo zostało tymczasowo lub ostatecznie określone jako mające zastosowanie, niezwłocznie informuje o tym zainteresowanego.

6. Jeżeli zainteresowany nie dostarczy informacji, o których mowa w ust. 1, niniejszy artykuł stosuje się z inicjatywy instytucji wyznaczonej przez właściwą władzę państwa członkowskiego miejsca zamieszkania, gdy tylko instytucja ta zapozna się z sytuacją tej osoby, na przykład za pośrednictwem innej instytucji zainteresowanej.

Niewątpliwie postępowanie organu rentowego nie było zgodne z wymogami uregulowań Rozporządzeń WE wskazanymi powyżej.

Zdaniem Sądu skoro ubezpieczona złożyła w organie rentowym umowę o pracę i wniosek o ustalenie ustawodawstwa właściwego to organ rentowy, zgodnie z powołanymi uregulowaniami (art. 13 ust. 3 rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004) winien ustalić tymczasowo ustawodawstwo słowackie jako ustawodawstwo właściwe.

Jeżeli organ rentowy miał wątpliwości powinien zwrócić się do słowackiej instytucji ubezpieczeniowej w celu wyjaśnienia, czy w firmie (...) faktycznie dochodziło do wykonywania pracy.

Wprawdzie słowacka instytucja wydała decyzję (...).11.2014r., wskazując, że wobec ubezpieczonej nie powstało obowiązkowe ubezpieczenie społeczne u pracodawcy W. s.r.o., jednakże decyzja ta nie jest prawomocna. Od decyzji tej wnieśli odwołanie zarówno ubezpieczona, jak i firma (...) i postępowanie odwoławcze obecnie jest zawieszona do czasu pełnego ustalenia rzeczywistego stanu sprawy.

W tej sytuacji niewątpliwie zaskarżona decyzja organu rentowego ZUS O/R. była przedwczesna. Organ rentowy wydał ją bez porozumienia ze słowacką instytucją ubezpieczeniową.

Zdaniem Sądu dopiero po ostatecznym rozstrzygnięciu przez słowacką instytucję o podleganiu lub niepodleganiu przez ubezpieczoną ustawodawstwu słowackiemu możliwe będzie wydanie decyzji przez organ rentowy w Polsce.

Sąd podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone z wyroku z 09.01.2014r. (I UK 275/13, Lex nr 1448398), iż ze względu na różnice między ustawodawstwami krajowymi co do określenia przedmiotu ubezpieczenia społecznego wprowadzono zasadę, że uwzględnianie okoliczności lub wydarzeń mających miejsce w jednym państwie członkowskim nie może w żaden sposób sprawić, że właściwym dla nich stanie się inne państwo ani że będzie się do nich stosować jego ustawodawstwo (pkt 11 preambuły rozporządzenia nr 883/2004). Określenie ustawodawstwa właściwego wskazującego na instytucję miejsca świadczenia pracy najemnej wyłącza możliwość dokonania oceny przez instytucję miejsca zamieszkania, czy stosunek prawny będący podstawą objęcia ubezpieczeniem społecznym w kraju świadczenia pracy jest ważny według prawa miejsca zamieszkania ubezpieczonego.

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie powołanych przepisów, z mocy art. 477¹⁴ §2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję stwierdzając, iż na dzień jej wydania brak było podstaw do ustalenia, że ubezpieczona podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od 01 kwietnia 2014r. jako osoba prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą w Polsce.

SSO Janina Kościelniak